

Υπόθεση C-200/23

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

28 Μαρτίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Varhoven administrativen sad (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

21 Μαρτίου 2023

Αναιρεσείουσα:

Agentsia po vprisvaniyata

Αναιρεσίβλητη:

OL

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Η διαφορά της κύριας δίκης εισήχθη κατόπιν αναιρέσεως που άσκησε η Agentsia po vprisvaniyata (υπηρεσία καταχωρίσεων, στο εξής: AV) κατά της αποφάσεως του Administrativen sad Dobrich (διοικητικού πρωτοδικείου Dobrich, Βουλγαρία) με την οποία ακυρώθηκε έγγραφο του Izpalnitelen direktor (εκτελεστικού διευθυντή) της AV και αυτή καταδικάστηκε στην καταβολή αποζημιώσεως ύψους 500 βουλγαρικών λέβα (BGN) στην OL λόγω της μη υλικής ζημίας που υπέστη η τελευταία, η οποία συνίστατο σε αρνητικά συναισθήματα και βιώματα ως απόρροια του εν λόγω εγγράφου, με το οποίο προσβλήθηκε το δικαίωμά της στη διαγραφή σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού 2016/679.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης· άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Έχει το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2009/101/EK την έννοια ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να επιτρέπουν τη δημοσιοποίηση εταιρικού καταστατικού το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 119 του Targovskii zakon (εμπορικού νόμου), υπόκειται σε καταχώριση, όταν το εν λόγω καταστατικό περιλαμβάνει, πέραν των ονομάτων των εταίρων που υπόκεινται σε υποχρεωτική γνωστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, του Zakon za targovskia registar i registara na yuridicheskite litsa s nestopanska tsel (νόμου περί εμπορικού μητρώου και περί μητρώου νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα) και άλλα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα; Στο πλαίσιο της απαντήσεως στο εν λόγω ερώτημα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η υπηρεσία καταχωρίσεων αποτελεί οργανισμό του δημοσίου τομέα έναντι του οποίου, κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, είναι δυνατή η επίκληση των διατάξεων της οδηγίας που έχουν άμεσο αποτέλεσμα (απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Vassallo, C-180/04, ECLI:EU:C:2006:518, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, μπορεί να θεωρηθεί ότι, υπό τις περιστάσεις της διαφοράς της κύριας δίκης, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την υπηρεσία καταχωρίσεων είναι απαραίτητη, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού 2016/679, για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας;
- 3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως σε αμφότερα τα ανωτέρω ερωτήματα, μπορεί να θεωρηθεί ότι επιτρέπεται εθνική ρύθμιση, όπως αυτή του άρθρου 13, παράγραφος 9, του Zakon za targovskia registar i registara na yuridicheskite litsa s nestopanska tsel (νόμου περί εμπορικού μητρώου και περί μητρώου νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα), σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση κατά την οποία σε αίτηση ή στα έγγραφα που συνοδεύουν την εν λόγω αίτηση περιλαμβάνονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία δεν απαιτούνται εκ του νόμου, πρέπει να θεωρηθεί ότι τα πρόσωπα που τα έχουν διαθέσει έχουν συγκατατεθεί στην επεξεργασία των δεδομένων αυτών από την υπηρεσία καθώς και στο να καθίστανται αυτά δημοσίως προσβάσιμα, παρά τις αιτιολογικές σκέψεις 32, 40, 42, 43 και 50 του κανονισμού 2016/679, ως διευκρίνιση σχετικά με τη δυνατότητα «οικειοθελούς δημοσιοποίησης» κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2009/101/EK, ακόμη και δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα;
- 4) Επιτρέπονται προς τον σκοπό της εκπληρώσεως της υποχρεώσεως που απορρέει από το άρθρο 3, παράγραφος 7, της οδηγίας 2009/101/EK, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την αποφυγή κάθε ασυμφωνίας μεταξύ του κειμένου που δόθηκε στη δημοσιότητα βάσει της παραγράφου 5 και του περιλαμβανομένου στο

- μητρώο ή στον φάκελο του κειμένου και προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα τρίτων να ενημερώνονται για τα ουσιώδη έγγραφα της εταιρίας καθώς και για ορισμένα στοιχεία που τους αφορούν, τα οποία αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 3 της εν λόγω οδηγίας, εθνικές διατάξεις που προβλέπουν συγκεκριμένη διαδικασία (έντυπο αιτήσεως, υποβολή αντιγράφων εγγράφων στα οποία έχουν απαλειφθεί δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα) για την άσκηση του δικαιώματος του φυσικού προσώπου, σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού 2016/679, να ζητήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τη διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των οποίων ζητείται η διαγραφή αποτελούν μέρος δημοσιοποιηθέντων (γνωστοποιηθέντων) εγγράφων, τα οποία, σύμφωνα με παρόμοια διαδικασία, έχουν διατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας από άλλο πρόσωπο, το οποίο με την εν λόγω πράξη καθόρισε επίσης τον σκοπό της από αυτόν διενεργούμενης επεξεργασίας;
- 5) Λειτουργεί η υπηρεσία καταχωρίσεων υπό τις περιστάσεις της κύριας δίκης μόνον ως υπεύθυνος επεξεργασίας σε σχέση με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή συνιστά και τον αποδέκτη τους, αν οι σκοποί της επεξεργασίας τους ως μέρος των εγγράφων που υποβλήθηκαν προς γνωστοποίηση έχουν καθοριστεί από άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας;
 - 6) Συνιστά η ιδιόχειρη υπογραφή φυσικού προσώπου πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο φυσικό πρόσωπο και εμπίπτει στην έννοια των «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 1, του κανονισμού 2016/679;
 - 7) Έχει ο όρος «μη υλική ζημία» στο άρθρο 82, παράγραφος 1, του κανονισμού 2016/679 την έννοια ότι η εκτίμηση της υπάρξεως μη υλικής ζημίας απαιτεί αισθητή βλάβη και προσβολή προσωπικών συμφερόντων που γίνεται αντικειμενικώς αντιληπτή ή αρκεί προς τούτο η απλώς βραχυπρόθεσμη απώλεια από το υποκειμένο των δεδομένων της εξουσίας επί των δεδομένων του λόγω της δημοσιεύσεως δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο εμπορικό μητρώο, η οποία δεν είχε οποιαδήποτε αντιληπτή ή βλαπτική συνέπεια για το υποκειμένο των δεδομένων;
 - 8) Μπορεί η γνώμη που σύμφωνα με το άρθρο 58, παράγραφος 3, στοιχείο β', του κανονισμού 2016/679 εξέδωσε η εθνική αρχή ελέγχου, ήτοι η Komisia za zashtita na lichnite danni (επιτροπή για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα), αριθ. 01-116(20)/1.2.2021, κατά την οποία η υπηρεσία καταχωρίσεων δεν έχει νομική δυνατότητα ούτε εξουσία να περιορίσει αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως του υποκειμένου των δεδομένων την επεξεργασία ήδη δημοσιοποιηθέντων δεδομένων, να θεωρηθεί νομίμως ως απόδειξη, κατά την έννοια του άρθρου 82, παράγραφος 3, του κανονισμού 2016/679, περί του ότι η υπηρεσία καταχωρίσεων δεν φέρει καμιά ευθύνη για το γεγονός που προκάλεσε τη ζημία στο φυσικό πρόσωπο;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, στο εξής: ΓΚΠΔ): αιτιολογικές σκέψεις 4, 32, 40, 42, 43, 50 και 65, καθώς και άρθρα 2, 4, 6, 17, 58 και 82

Οδηγία 2009/101/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του άρθρου 48 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων, με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες: αιτιολογικές σκέψεις 3 και 4, άρθρο 2, στοιχείο α', άρθρο 3 και άρθρο 4, παράγραφος 2

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Targovski zakon (εμπορικός νόμος, στο εξής: TZ): άρθρο 115, σημείο 3 και άρθρο 119

Zakon za targovskia register i registara na juridicheskite litsa s nestopanska tsel (νόμος περί εμπορικού μητρώου και περί μητρώου νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, στο εξής: «ZTRRYULNTS»): άρθρα 2, 3, 6 και 11

Naredba № 1 ot 14 fevruari 2007 г. za vodene, sahranyavane i dostap do targovskia register i do registara na juridicheskite litsa s nestopanska tsel (διάταγμα αριθ. 1 της 14ης Φεβρουαρίου 2007, σχετικά με τη διαχείριση, τη διατήρηση και την πρόσβαση στο εμπορικό μητρώο και στο μητρώο των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα): άρθρο 6

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η OL είναι εταίρος της εταιρίας «Praven Shtit Konsulting» OOD, η οποία καταχωρίστηκε στο εμπορικό μητρώο που τηρεί η AV στις 14 Ιανουαρίου 2021. Μαζί με την αίτηση καταχώρισεως υποβλήθηκε εταιρικό καταστατικό της 30ής Δεκεμβρίου 2020, υπογεγραμμένο από τους εταίρους, το οποίο περιλάμβανε τα τρία ονόματα της OL, τον αριθμό μητρώου της, τον αριθμό, την ημερομηνία και τον τόπο εκδόσεως της ταυτότητάς της, καθώς και τη διεύθυνσή της. Το καταστατικό καταχωρίστηκε και γνωστοποιήθηκε στη μορφή που είχε υποβληθεί.
- 2 Στις 8 Ιουλίου 2021, η OL ζήτησε από την AV τη διαγραφή των προσωπικών της δεδομένων που περιέχονταν στο εταιρικό καταστατικό και δήλωσε ότι, στο μέτρο που η επεξεργασία στηρίζεται στη συγκατάθεσή της, την ανακαλεί.

- 3 Η παράλειψη της AV να αποφανθεί επί της εν λόγω αιτήσεως προσεβλήθη και το Administrativen sad Dobrich (διοικητικό πρωτοδικείο Dobrich) με τελεσίδικη απόφαση, ακύρωσε τη σιωπηρή άρνηση της AV να διαγράψει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της OL και ανέπεμψε την υπόθεση στην AV για να αποφανθεί εκ νέου.
- 4 Σε εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως (και μιας ακόμη αποφάσεως του Administrativen sad Haskovo [διοικητικού πρωτοδικείου Haskovo, Βουλγαρία] με παρόμοιο περιεχόμενο, αλλά σε σχέση με τον άλλον εταίρο, τον RS) συντάχθηκε το υπ' αριθ. 66-00-758/26.1.2022 έγγραφο, στο οποίο αναφέρεται ότι για να ικανοποιηθεί το αίτημα διαγραφής των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, έπρεπε να υποβληθεί επικυρωμένο αντίγραφο του εταιρικού καταστατικού της «Praven Shtit Konsulting» OOD, στο οποίο να έχουν απαλειφθεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των εταίρων, εξαιρουμένων εκείνων που προβλέπονται εκ του νόμου.
- 5 Στις 31 Ιανουαρίου 2022, η OL άσκησε απευθείας προσφυγή ενώπιον του Administrativen sad Dobrich (διοικητικού πρωτοδικείου Dobrich) κατά του υπ' αριθ. 66-00-758/26.1.2022 εγγράφου της AV, καθώς και αγωγή αποζημιώσεως ύψους 2000 βουλγαρικών λέβα (BGN) λόγω της μη υλικής ζημίας που υπέστη εξαιτίας του εγγράφου αυτού, το οποίο προσέβαλε τα δικαιώματά της βάσει του κανονισμού 2016/679.
- 6 Την 1η Φεβρουαρίου 2022, χωρίς να έχει λάβει αντίγραφο του εταιρικού καταστατικού με απαλειφθέντα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των εταίρων, η AV διέγραψε αυτεπαγγέλτως τον αριθμό μητρώου, τον αριθμό, την ημερομηνία και τον τόπο εκδόσεως της ταυτότητας, καθώς και τη διεύθυνση της OL. Δεν διέγραψε τα τρία ονόματα και την υπογραφή της OL.
- 7 Με την απόφασή του, η οποία προσεβλήθη ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, το Administrativen sad Dobrich (διοικητικό πρωτοδικείο Dobrich) ακύρωσε το προσβληθέν έγγραφο του εκτελεστικού διευθυντή της AV και την καταδίκασε στην καταβολή αποζημιώσεως στην OL ύψους 500 BGN, πλέον νόμιμων τόκων επί της απαιτήσεως από τις 26 Ιανουαρίου 2022 μέχρι πλήρους εξοφλήσεως. Η αποζημίωση επιδικάστηκε λόγω της μη υλικής ζημίας [την οποία υπέστη η OL], η οποία συνίστατο σε αρνητικά συναισθήματα και βιώματα ως απόρροια του εν λόγω εγγράφου, το οποίο προσέβαλε το δικαίωμά της στη διαγραφή σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ και είχε ως αποτέλεσμα την παράνομη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της OL, τα οποία περιλαμβάνονταν στο δημοσιευθέν στο εμπορικό μητρώο εταιρικό καταστατικό.
- 8 Το Administrativen sad Dobrich (διοικητικό πρωτοδικείο Dobrich) έκρινε ότι το έγγραφο της 26ης Ιανουαρίου 2022 ήταν αντίθετο προς την τελεσίδικη απόφαση και ότι κατ' αυτόν τον τρόπο η παράνομη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του φυσικού προσώπου συνεχιζόταν, προσβάλλοντας τα δικαιώματά του σύμφωνα με το άρθρο 17 του ΓΚΠΔ και του άρθρου 2, παράγραφος 2, του ZTRRYULNTS. Προκειμένου να θεμελιώσει την ευθύνη

σύμφωνα με το άρθρο 82 του ΓΚΠΔ και να καθορίσει το ποσό της αποζημιώσεως, το Administrativen sad (διοικητικό πρωτοδικείο) έλαβε υπόψη του το γεγονός ότι το έγγραφο με το οποίο, σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του, προκάλεσε την προσβολή, φέρει ημερομηνία 26 Ιανουαρίου 2022 και ότι την 1η Φεβρουαρίου 2022, η AV διέγραψε τον αριθμό μητρώου, τον αριθμό, την ημερομηνία και τον τόπο εκδόσεως της ταυτότητας, καθώς και τη διεύθυνση της OL, χωρίς να διαγράψει την υπογραφή της. Έκρινε ότι είχε αποδειχθεί ότι η OL είχε υποστεί κατά το χρονικό αυτό διάστημα αρνητικά ψυχολογικά και συναισθηματικά βιώματα, ήτοι φόβο και ανησυχία λόγω της πιθανής καταχρήσεως, καθώς και αδυναμία και απογοήτευση συνεπεία της μη δυνατότητας προστασίας των προσωπικών της δεδομένων, και ότι τα εν λόγω βιώματα τελούσαν σε άμεση αιτιώδη συνάφεια με το έγγραφο της 26ης Ιανουαρίου 2022, με το οποίο, παρά την αιτηθείσα διαγραφή, την έλλειψη συγκαταθέσεως ως προς τη συνέχιση της επεξεργασίας και της υπάρξεως τελεσίδικης αποφάσεως, δεν έγινε καμία περαιτέρω ενέργεια για τη διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

- 9 Η AV προσέβαλε την ως άνω απόφαση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου κατά το μέρος που ακύρωσε το έγγραφο και επιδίκασε αποζημίωση. Ως λόγο επικαλέστηκε ότι το έγγραφο δεν αποτελεί ατομική διοικητική πράξη, αλλά έχει τον χαρακτήρα ενημερώσεως σχετικά με την προβλεπόμενη διαδικασία για την αιτούμενη διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Προβάλλεται ρητώς το επιχείρημα ότι ως προς την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η AV δεν είναι μόνο υπεύθυνος επεξεργασίας, αλλά και αποδέκτης των εν λόγω δεδομένων που υποβλήθηκαν από τους αιτούντες στο πλαίσιο της διαδικασίας καταχωρίσεως και ότι διευκόλυνε την υποβολή εταιρικού καταστατικού με απαλειφθέντα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των φυσικών προσώπων, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας περιορισμού της προσβάσεως σε μέρος αυτών. Προς στήριξη της απόψεως αυτής, η AV επικαλείται την υπ' αριθ. PNMD-61-116(20)/2021 γνώμη της Komisiya za zashtita na lichnite danni (επιτροπής για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) της 1ης Φεβρουαρίου 2021, η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο των εξουσιών της εθνικής αρχής ελέγχου επί της AV, σύμφωνα με το άρθρο 58, παράγραφος 3, στοιχείο β', του ΓΚΠΔ.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 10 Η AV υποστηρίζει ότι δεν υφίσταται παράνομη συμπεριφορά, διότι στο πλαίσιο της αρχικής αιτήσεως για καταχώριση της εμπορικής εταιρίας της 10ης Ιανουαρίου 2021 δεν υποβλήθηκε εταιρικό καταστατικό με απαλειφθέντα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, σε συνέχεια της οποίας στις 12 Ιανουαρίου 2021, υπεδείχθη στην αιτούσα να υποβάλει αντίγραφο του εταιρικού καταστατικού στο οποίο να έχουν απαλειφθεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση γνωστοποιήσεως. Η αιτούσα δεν ανταποκρίθηκε στην εν λόγω υπόδειξη, ως εκ τούτου η καταχώριση πραγματοποιήθηκε και το εταιρικό καταστατικό δημοσιεύθηκε στη μορφή στην

οποία είχε υποβληθεί (ήτοι χωρίς να έχουν απαλειφθεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα). Η AV ισχυρίζεται ότι δεν είναι δυνατή η μεταβολή των περιστάσεων που αφορούν την καταχώριση και τη γνωστοποίηση και ότι η μη υποβολή εταιρικού καταστατικού στο οποίο δεν έχουν απαλειφθεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν συνιστά, κατ' αρχήν, λόγο αρνήσεως της καταχώρισεως εμπορικής εταιρίας. Κατά την άποψή της, το έγγραφο της 26ης Ιανουαρίου 2022 ενημερώνει απλώς ως προς την εκ του νόμου προβλεπόμενη διαδικασία, σύμφωνα με την οποία τα ήδη γνωστοποιηθέντα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διαγράφονται.

- 11 Η AV θεωρεί ότι η ζημία που προκλήθηκε από το έγγραφο της 26ης Ιανουαρίου 2022, η οποία περιγράφεται ως «αίσθημα αδυναμίας και απογοητεύσεως» λόγω της μη δυνατότητας προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δεν αποδείχτηκε· αν η OL αισθάνθηκε πράγματι ανησυχία επειδή τα δεδομένα της κατέστησαν δημοσίως προσβάσιμα, είχε τη δυνατότητα να υποβάλει στην AV αντίγραφο του εταιρικού καταστατικού στο οποίο να έχουν απαλειφθεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, προκειμένου να αποφευχθεί η συνέχιση της καταστάσεως αυτής αντί να ακολουθήσει την πιο μακροχρόνια διαδικασία της προσφυγής στη δικαστική προστασία.
- 12 Επιπροσθέτως, η AV αμφισβητεί την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ του εγγράφου της 26ης Ιανουαρίου 2022 και των συναισθηματικών βιωμάτων της OL.
- 13 Η OL αντικρούει το σύνολο των επιχειρημάτων της AV και υποστηρίζει ότι ως προς την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η AV είναι υπεύθυνος επεξεργασίας και ότι δεν επιτρέπεται οι υποχρεώσεις που αυτή υπέχει αναφορικά με τη διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα φυσικών προσώπων να επιβάλλονται σε άλλους. Παραπέμπει σε νομολογία κατά την οποία η γνώμη της εθνικής εποπτικής αρχής για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αντιβαίνει στον κανονισμό 2016/679 και αιτιολογεί λεπτομερώς την άποψή της ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εκ μέρους της AV αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης· στο πλαίσιο αυτό, έχουν ήδη γίνει ανακοινώσεις προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αριθ. CHAP(2022)0864/18.2.2022, και τον Ministar na pravosadieto (Υπουργό Δικαιοσύνης), αριθ. 014-00-118/18.5.2022.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 14 Πέρα από την προαναφερθείσα απόφαση του Administrativen sad Haskovo (διοικητικού πρωτοδικείου Haskovo), σχετικά με τον RS, τον άλλον εταίρο της «Praven Shtit Konsulting» OOD ως συμμετέχοντος, έχει εκδοθεί πληθώρα άλλων δικαστικών αποφάσεων που αφορούν το δικαίωμα του άρθρου 17, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, σε παρόμοιες περιπτώσεις. Με την απόφαση 789/25.1.2023 του Varhoven administrativen sad (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου, Βουλγαρία), η απόφαση 167/4.5.2022 του Administrativen sad Dobrich (διοικητικού

δικαστηρίου Dobrich) αναιρέθηκε κατά το μέρος που καταδίκασε την AV να καταβάλει σε φυσικό πρόσωπο αποζημίωση ύψους 500 BGN για μη υλική ζημία που υπέστη, η οποία συνίστατο σε αρνητικά συναισθήματα και βιώματα ως απόρροια εγγράφου του εκτελεστικού διευθυντή της AV, το περιεχόμενο του οποίου ταυτίζεται με εκείνο του εγγράφου της 26ης Ιανουαρίου 2022. Το Varhoven administrativen sad (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) απεφάνθη ότι αφότου η διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του φυσικού προσώπου από το εταιρικό καταστατικό έγινε αυτεπαγγέλτως και η διαφορά έπαψε να υφίσταται κατά το μέρος αυτό, δεν είναι δυνατή η έκδοση αποφάσεως επί αυτοτελούς αγωγής αποζημιώσεως λόγω αρνήσεως διαγραφής δεδομένων.

- 15 Πολλές άλλες διαφορές προηγήθηκαν αυτής της αποφάσεως και της διαφοράς της κύριας δίκης, οι οποίες ανέκυσαν κατόπιν αιτήσεων που υπέβαλαν φυσικά πρόσωπα ενώπιον της AV για τη διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που είχαν δημοσιευθεί στα τηρούμενα από την AV δημόσια μητρώα. Ανάλογα με τη διατύπωση της εκάστοτε καταγγελίας και τις δικονομικές ενέργειες στις οποίες προέβησαν τα πρωτοβάθμια δικαστήρια ή τις αποφάσεις που εξέδωσαν, διαμορφώθηκε σχετική νομολογία από το αποφαινόμενο σε τελευταίο βαθμό Varhoven administrativen sad (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο), η οποία μπορεί να χωριστεί σε τρεις ομάδες αποφάσεων.
- 16 Στην πρώτη ομάδα, γίνεται δεκτό ότι το δικαστήριο επιλαμβάνεται προσφυγής κατά εγγράφου με αόριστο περιεχόμενο και με τον χαρακτήρα ενημερώσεως, για το οποίο προβάλλεται ότι αποτελεί ατομική διοικητική πράξη του εκτελεστικού διευθυντή της AV, ωστόσο, το εν λόγω έγγραφο δεν έχει τα χαρακτηριστικά μιας τέτοιας [διοικητικής] πράξεως, η οποία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσβολής σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή, επομένως οι δίκες που έχουν ανοίξει κατόπιν τέτοιου είδους προσφυγών, είναι απαράδεκτες.
- 17 Η δεύτερη ομάδα περιλαμβάνει τις αποφάσεις των δικαστηρίων επί προσφυγών που στρέφονται κατά της αρνήσεως της AV να διαγράψει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα οι προσφυγές να γίνονται δεκτές προκειμένου να εξεταστούν, οι υποθέσεις ωστόσο να αναπέμπονται τελικά για δικονομικούς λόγους στην AV προκειμένου να αποφανθεί εκ νέου. Σε κάποιες από τις αποφάσεις αυτής της ομάδας συνήχθησαν νομικά συμπεράσματα, σύμφωνα με τα οποία η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι παράνομη, διότι στο άρθρο 13, παράγραφος 9, του ZTRRYULNTS, η συγκατάθεση τεκμαίρεται και τούτο αντίκειται στον ΓΚΠΔ.
- 18 Η τρίτη ομάδα αποφάσεων αναιρεί τις πρωτόδικες αποφάσεις, ομοίως για δικονομικούς λόγους και παραπέμπει τις υποθέσεις με υποδείξεις αναφορικά με την εφαρμογή του δικαίου, προς έκδοση νέας αποφάσεως.
- 19 Το αιτούν τμήμα εκτιμά ότι παρά το γεγονός ότι δεν υφίσταται τυπικός αντιφατική νομολογία του δικαστηρίου που αποφαίνεται σε τελευταίο βαθμό, το οποίο κρίνει επί διαφορών που αφορούν την εφαρμογή του κανονισμού 2016/679, δεν υφίσταται κοινή και σαφής αντίληψη των διαδίκων και των δικαστηρίων στη

Βουλγαρία [για τα ζητήματα αυτά]. Τα σκεπτικά των αποφάσεων καταλήγουν στην πλειοψηφία τους στο συμπέρασμα ότι η Komisiya za zashtita na lichnite danni (επιτροπή για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) διατύπωσε εσφαλμένη γνώμη, με την οποία ανέλυσε εσφαλμένα τις εξουσίες της ΑΥ όσον αφορά τα αιτήματα διαγραφής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που της απευθύνονταν. Μια τέτοια αντιφατική ερμηνεία των διατάξεων του ΓΚΠΔ που διατυπώνεται στη γνώμη της εθνικής εποπτικής αρχής και στις αποφάσεις που δεσμεύουν μόνο τους διαδίκους της αντίστοιχης διαφοράς, είναι ενδεικτική των δυσχερειών που ανακύπτουν κατά την αναζήτηση του πραγματικού περιεχομένου του ισχύοντος δικαίου της Ένωσης. Ο κίνδυνος εσφαλμένης ερμηνείας των κρίσιμων διατάξεων σε μεγάλο αριθμό υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων διαφορετικών βαθμών δικαιοδοσίας πρέπει να αποφεύγεται μόνο με την υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο της οποίας το περιεχόμενο του εφαρμοστέου δικαίου διευκρινίζεται με ισχύ έναντι όλων.

- 20 Η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία είναι γνωστή στο αιτούν δικαστήριο, ήτοι οι αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 2017, Manni (C-319/15, EU:C:2017:197), της 7ης Μαΐου 2007, Rijkeboer (C-553/07, EU:C:2009:293), και της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ. (C-136/17, EU:C:2019:773), δεν απαντά στα κρίσιμα ερωτήματα για την ορθή επίλυση της διαφοράς που εισήχθη με την αναίρεση που άσκησε η ΑΥ. Πιθανόν, ενδεχόμενη απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-456/22, επί της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλε στις 8 Ιουλίου 2022 το Landgericht Ravensburg (πρωτοδικείο Ravensburg, Γερμανία), να παράσχει διευκρινίσεις επί του έννοιας της «μη υλικής βλάβης» κατά την έννοια του άρθρου 82, παράγραφος 1, του κανονισμού 2016/679, οι οποίες θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες για την υπό κρίση υπόθεση, ωστόσο, δεν μπορεί να αποκλειστεί, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων της υποθέσεως της κύριας δίκης, ότι η αναμενόμενη απάντηση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θα αρκεί για την κρίση επί της υποθέσεως της κύριας δίκης. Στις προτάσεις της γενικής εισαγγελέα T. Čapeta της 6ης Οκτωβρίου 2022, στην υπόθεση Norra Stockholm Bygg (C-268/21, EU:C:2022:755, σημεία 18, 19 και 22), επισημάνθηκε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας καθορίζει τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και εξετάστηκε το ενδεχόμενο να έχει ένα πρόσωπο περισσότερους ρόλους σε σχέση με τα ίδια δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα: ως υπεύθυνος επεξεργασίας, ως αποδέκτης ή και τα δύο, ανάλογα με τον σκοπό της επεξεργασίας. Το τμήμα αυτό των προτάσεων δεν αναφέρεται στην απόφαση του Δικαστηρίου στην εν λόγω υπόθεση (απόφαση της 2ας Μαρτίου 2023, Norra Stockholm Bygg, C-268/21, EU:C:2023:145), συνεπώς η θέση του Δικαστηρίου επί των υποβληθέντων ερωτημάτων δεν είναι σαφής, τούτο ωστόσο, έχει εν προκειμένω αποφασιστική σημασία στην υπό κρίση περίπτωση. Η επίδραση του ΓΚΠΔ σε όλους τους τομείς του δικαίου, λαμβανομένης υπόψη της κατατάξεως του σε αυτόν κατοχυρωμένου δικαιώματος της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των φυσικών προσώπων στο υπάρχον δίκαιο, το οποίο διασφαλίζει τη δημοσιότητα και την πρόσβαση σε ορισμένες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας, απαιτεί μια εξαιρετικά

προσεκτική ερμηνεία κάθε διατάξεώς του, η οποία είναι σαφής και δεσμευτική για όλες τις εθνικές αρχές που τον εφαρμόζουν.

- 21 Η απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου στην εν λόγω υπόθεση είναι ανέκκλητη, ως εκ τούτου το δικαστήριο κρίνει ότι αναφορικά με τις υφιστάμενες ασάφειες και δυσχέρειες ως προς την ερμηνεία των κρίσιμων κοινοτικών διατάξεων υποχρεούται να προσφύγει στον μηχανισμό συνεργασίας και να υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, προκειμένου να αποφευχθεί η εσφαλμένη εφαρμογή των ενωσιακών διατάξεων και η αντιφατική νομολογία.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ